ŠVP ŠD

1. Identifikační údaje

Název ŠD	Školní družina při ZŠ a MŠ Opatovec 119, okres Svitavy
Sídlo	ZŠ Opatovec 119, Svitavy, 568 02
Zřizovatel	obec Opatovec
e-mail	zs.opatovec@seznam.cz
telefon	731 449 217
Vedení ZŠ	Ředitelka ZŠ – Mgr. Olga Štilárková
Zpracoval	Vychovatelka: Petra Veretinová, Dis.

2. Charakteristika ŠD

Školní družina je umístěna v nové nástavbě školní budovy, která se nachází v části Opatovce zvané Košíře. Školní družina má jedno oddělení a je nedílnou součástí školy. Činnost školy a ŠD je provázána projektem školy celoroční hrou a společnými akcemi.

Podmínky materiální: Školní družina je vybavena novým nábytkem, 3 bílými tabulemi, CD přehrávačem, hrami, stavebnicemi, sportovním náčiním i nářadím, pomůckami a materiálem pro výtvarné a pracovní činnosti. Fond her a pomůcek je pravidelně obnovován z neinvestičních výdajů ŠD. Děti mají možnost každodenního přístupu k počítačům, tabletům, notebookům a na internet.

Podmínky prostorové: Družina má samostatnou místnost ve 2. patře školy. Její prostory jsou velké, vzdušné a použitím paravanů je možnost členit prostor na libovolné koutky, kde děti mají soukromí, ale je možné utvořit i jeden velký prostor pro pořádání akcí pro žáky, rodiče, veřejnost apod. Školní družina využívá ke své činnosti zahradu nebo venkovní učebnu před školou a hřiště za školou s průlezkami, houpačkami, ping-pongovým stolem, altánem, běžeckou dráhou a doskočištěm.

Podmínky personální: Vychovatelka ŠD je plně kvalifikovaná pro práci v ŠD, působí na škole prvním rokem. I nadále se bude účastnit dalšího vzdělávání pro práci v ŠD.

Podmínky organizační: Školní družina je řízená ředitelkou školy a organizační zabezpečení se řídí vnitřním řádem školy a ŠD.

Podmínky ekonomické: Za zájmové vzdělávání ve školní družině je stanovená úplata. O snížení nebo prominutí úplaty rozhoduje ředitelka školy podle vyhlášky č. 74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání, zejména v případě dětí se sociálním znevýhodněním.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví: Bezpečnost v ŠD se řídí vnitřním řádem ŠD a řádem školy. Žáci jsou s pravidly bezpečnosti chování a vnitřním řádem seznamováni na začátku školního roku a průběžně před každou mimořádnou akcí. Zajištění bezpečnosti je také dáno

bezpečným vnitřním prostředím, pravidelným režimem se stálým dozorem vychovatelky. Součástí je i snaha předcházení úrazů pořádáním akcí na posílení prevence.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: Účastníci zájmového vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami jsou individuálně integrováni do oddělení školní družiny s využitím speciálních pedagogických postupů. Vychovatelka družiny úzce spolupracuje s třídními učiteli a PPP. Začlenění tělesně postižených žáků není možné, neboť družina sídlí v podkroví. Pro žáky s mimořádným nadáním jsou zajištěny podmínky k rozvíjení jejich nadání zabezpečením dostatku studijního materiálu, přístupu k internetu, individuální prací se žáky, vytvářením podnětného prostředí k rozvoji jejich tvořivosti.

Podmínky přijímání, průběhu a ukončení zájmového vzdělávání: O přijetí žáků rozhoduje ředitelka školy. Kritéria se odvíjejí od naplnění kapacity. Kapacita školní družiny je 30 žáků.

Kritéria pro přijímání:

a) přednostně jsou přijímáni žáci mladšího věku od 1. do 3. ročníku
b) žáci dojíždějící před místními
c) žáci zaměstnaných rodičů před rodiči na MD, RD, případně nezaměstnanými
d) žáci s celotýdenní docházkou v plném režimu před žáky s nepravidelnou docházkou

Odhlášení žáka z docházky do školní družiny (dále jen ŠD) oznámí rodiče písemnou formou vychovatelce ŠD. V případě řádného a včasného neplacení poplatku za školní družinu nebo závažného porušení řádu školní družiny, může být žák ze ŠD vyloučen. O vyloučení z docházky do ŠD rozhodne ředitelka školy na základě písemného návrhu vychovatelky ŠD a po projednání v pedagogické radě. O podmínečném nebo úplném vyloučení rozhoduje ředitelka ve správním řízení.

Činnosti družiny se mohou účastnit i žáci nezařazení do družiny, pokud se v nich neúčastní plný počet zařazených žáků stanovený pro oddělení – například dočasné umístění žáků z vyšších tříd pokud to vyžaduje organizace výuky (dělené vyučovací hodiny, přerušení výuky, apod.)

3. Cíle vzdělávání ve školní družině

- Usnadnit žákům přechod z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného pravidelného vzdělávání.
- Motivovat žáky pro celoživotní učení.
- Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální cítění.
- Vytvářet u žáků citlivé vztahy k lidem, učit je žít společně s jinými lidmi.
- Pomáhat žákům rozvíjet své schopnosti, uplatňovat osvojené vědomosti a dovednosti.
- Přiměřeně věku vést žáky k poznání světových a evropských kulturních tradic a hodnot jako základu soužití v národním a mezinárodním měřítku.
- Získávání a uplatňování znalostí o životní prostředí a o bezpečnosti a ochraně zdraví
- Prevence sociálně patologických jevů

- Zlepšování materiální vybavenosti školní družiny

4. Délka vzdělávání

Činnost ŠD se dělí na ranní a odpolední. Ranní ŠD probíhá od 6.15 h. do 7.15 h. Odpolední ŠD začíná v 11.10 h. a končí v 16.10 h.

5. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k logickému myšlení a řešení problémů
- vedeme žáky k tomu, aby si všímali problémů a dění kolem sebe
- učíme žáky definovat problém
- vedeme žáky k hledání řešení
- podněcujeme žáky k hodnocení výsledků řešení
- učíme žáky, že vyhýbat se problémům nevede k cíli
- učíme žáky rozlišovat správná a chybná řešení
- vedeme žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Komunikativní kompetence

- vedeme žáky k účinné komunikaci
- učíme žáky ovládat řeč
- vedeme žáky ke komunikaci s vrstevníky i dospělými
- učíme žáky vyjadřovat své pocity řečí, gestem, kultivovaně
- vedeme žáky k tomu, aby svá sdělení, myšlenky, otázky i odpovědi vyjadřovali vhodně formulovanými větami

Kompetence sociální a interpersonální

- vedeme žáky ke spolupráci
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali samostatně rozhodovat o svých činnostech
- učíme žáky rozpoznat vhodné a nevhodné chování
- rozvíjíme u žáků schopnost vnímat nespravedlnost, agresivitu, šikanu a umět se jim bránit
- vedeme žáky k tomu, aby se dokázali podřídit, prosadit, přijmout kompromis
- nabádáme žáky k tolerantnosti k odlišnostem mezi lidmi

Kompetence činnostní a občanské

- vychováváme žáky v odpovědné a svobodné osobnosti
- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva i práva druhých
- učíme žáky organizovat, plánovat, řídit a hodnotit
- vedeme žáky k tomu, aby odpovědně plnili své povinnosti
- nabádáme žáky k tomu, aby dbali na zdraví své i druhých
- učíme žáky chápat souvislosti a problémy ve světě (náboženství, ekologie)

Kompetence k trávení volného času

- vedeme žáky k tomu, aby smysluplně trávili svůj volný čas
- usměrňujeme žáky tak, aby si dokázali vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic
- nabádáme žáky, aby dokázali říct „ne“ nevhodným nabídkám k využití volného času

6. Vzdělávací obsah a časový plán

- navazuje na ŠVP školy a zahrnuje především konkrétní činnosti a hry, kterými je možné získané poznatky v ŠD více rozvíjet, než ve vyučování

- je strukturován podle celoročního projektu školy do pěti částí

- dále vychází z týdenní skladby zaměstnání, která se každý rok mění podle rozvrhu a podle kroužků

- v každém týdnu jsou zaváděny tzv. dílny, kdy si předem děti vyberou činnost, která je zajímá a kterou zadaný úkol splní

- jeden den v týdnu je zařazována činnost, kterou si z navrhovaných činností vybralo nejvíce dětí

- jednotlivé konkrétní činnosti se zpracovávají do Rámcového plánu, který je součástí projektu ZŠ a zahrnuje činnosti, pravidelné i příležitostné akce

- návrhy týdenního plánu, střídání projektů a rámcové plány ŠD jsou součástí přílohy

7. Formy vzdělávání

Vzdělávání v ŠD probíhá formou pravidelných i příležitostných činností a střídání organizovaných a spontánních aktivit. Základem veškerých činností je hra založená na vytváření zážitků, které rozšiřují vědomosti, dovednosti, navozují kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času, tj. dobrovolnost, zajímavost a snaha o podpoření aktivity žáků. ŠD umožňuje žákům i odpočinek a přípravu na vyučování.

8. Organizace činností

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje žákům přípravu na vyučování.

a) Odpočinkové činnosti – mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klidové hry a klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod.
b) Rekreační činnosti – slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.
c) Zájmové činnosti – rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a

poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu.

d) Příprava na vyučování – zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není to však povinná činnost ŠD. Může jít o zábavné procvičování učiva formou didaktických her, ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech; získávání dalších doplňujících poznatků při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

9. Hodnocení a evaluace práce školní družiny

Cílem evaluace školní družiny je průběžně sledovat kvalitu a efektivitu výchovně vzdělávací činnosti, ověřovat naplňování cílů školního vzdělávacího programu a vytvářet podmínky pro další zkvalitňování práce školní družiny.

Evaluace probíhá průběžně během celého školního roku. Při hodnocení jsou sledovány zejména:

- naplňování cílů školního vzdělávacího programu školní družiny,
- kvalita a pestrost nabízených činností,
- míra zapojení účastníků do nabízených aktivit,
- rozvoj klíčových kompetencí, sociálních vztahů a osobnostního rozvoje účastníků,
- vytváření bezpečného, podnětného a respektujícího prostředí podporujícího wellbeing účastníků,
- spolupráce se zákonnými zástupci, školou a dalšími partnery.

Evaluace je realizována zejména formou:

- průběžného pozorování účastníků při činnostech,
- rozhovorů s účastníky a jejich zákonnými zástupci,
- vyhodnocování úspěšnosti jednotlivých akcí a projektů,
- kontrolní a hospitační činnosti ředitelky školy,
- vzájemných konzultací pedagogických pracovníků.

Získané poznatky slouží ke zkvalitňování obsahu, organizace a podmínek vzdělávání ve školní družině. Výsledky evaluace jsou projednávány podle potřeby s vedením školy a využívány při aktualizaci školního vzdělávacího programu a plánování dalších činností školní družiny.